

Lesník, kterému učarovaly lodě

V úterý 29. června uplyne 217 let od narození vynikajícího českého lesníka a talentovaného vynálezce Josefa Ressela, jehož pohnutý život by vydal na román.

Narodil se v roce 1793 v Chrudimi Antonínu Heřmanovi Resselovi, který pracoval jako c. k. mýtný. Josef Ressel vychodil farní trojtřídku a pokračoval ve studiu na gymnáziu v Linci. Poté v roce 1811 absolvoval dvouletou dělostřeleckou „bombardérskou“ školu v Českých Budějovicích, kde získal základy technického kreslení a matematiky. Od roku 1812 studoval zemědělství, účetnictví, chemii, přírodovědu a technologii na univerzitě ve Vídni. Vinou svízelné finanční

situace svých rodičů, kteří ho po dvou letech již nebyli schopni na studiích podporovat, však ze studií odchází a marně se pokouší o přijetí ke studiu se stipendiem na lesnické akademii v Mariabrunnu u Vídně. Ujal se ho komorník císaře Františka I. – Čech Jelínek, který po talentovaném Resselovi požadoval pro císaře namalování miniatury bitvy u Lipska, ve které byl armádami Rakouska, Pruska a Ruska poražen Napoleon Bonaparte. Dohodl mu u císaře slyšení a ten, nadšen Josefovou kresbou, mu uděluje stipendium 400 zlatých. Díky stipendiu pak Ressel absolvuje vytouženou lesnickou akademii, a to dokonce s vyznamenáním.

První zaměstnání

Ressel poprvé vstupuje do zaměstnání v roce 1817 jako c. k. obvodní lesní v Dolním Kraňsku na území dnešního Slovinska. Staral se o lesy v pěti okresech a je navíc pověřen vysoušením bažin a stavbami cest a mostů. Přitom mu ve Vídni vychází pojednání „Návod k rychlému a správnému výpočtu ploch“ a „Návrh dálkoměru“. Pro své schopnosti je v roce 1820 jmenován místolesmistrem. Po roce se oženil s Jakobínou Orebičovou, se kterou má dva syny. Manželství však po dvou letech končí manželčinou nemocí a smrtí. O několik let později, v roce 1825, je jmenován lesmistrem v přímořském Terstu. Pohled na lodě plující na moři ho inspiroval k několika vynálezům, z nichž tím největším byl bezesporu parník poháněný lodním šroubem, který později zcela vytlačil z vln oceánů dosud vládnoucí plachetnice.

Ústrky nadřízených

Přemýšlivý a schopný lesník toužící po reformách se však záhy stává trnem v oku svých nadřízených, kteří se ho různými ústrky snaží zbavit. Jeho služební postup se zastavil. Josef se pouští do další práce, přestupuje na následujících 19 let do služeb válečného námořnictva a těší se, že se bude podílet na stavbě nových lodí. Stává se však jen námořním lesním agentem III. třídy. V té době se také podruhé žení. Bere si Terezii Kasteličovou, která se od smrti jeho první manželky stará o syny.

V následujících letech spolu mají dalších sedm dětí, z nichž čtyři ještě v dětském věku umírají. Rodina je na tom finančně bídne, Ressel si u námořnictva platově nepolepšil – jeho prací bylo vyhledávání dříví vhodného na stavbu válečných lodí v oblasti Istrie. Neustále pracuje na lodním šroubu a v roce 1827 si na svůj vynález podává patent. V roce 1829 v Terstském přístavu dosahuje s parníkem poháněným lodním šroubem rychlosti 6 uzlů za hodinu. Při pokusech se však loď porouchala a policie mu další zkoušky zakázala. Vynález načas upadl do zapomnění a jen jeho autor věděl, jak je převratný....

Malárie a smrt

Během inspekční cesty v roce 1857 se Ressel nakazil malárií. Z posledních sil se vrací do Lublaně a tam 9. října podléhá záchvatu nemoci. Před smrtí napsal na recept vzkaz své ženě a dětem, aby hájili jeho práva na vynález lodního šroubu ve sporu s Ottaviem Fontanem, který si přisvojoval autorství šroubu. Vdově zbyly pouze dluhy a zůstala s dětmi takřka bez prostředků. Spor ukončila až americká akademie věd v roce 1866, a tak se Resselovi, byť posmrtně, dostalo zaslouženého uznání a jeho rodině byla přiznána císařská penze.

ss

Pohár LČR 2010

Další ročník tradiční střelecké soutěže o „Pohár LČR“ proběhl ve dnech 4. – 5. června 2010 na střelnici Vráž.

Za příznivého počasí a díky tradičně dobré organizační práci zaměstnanců LZ Konopiště se sešlo přes sto soutěžících a v přátelské atmosféře si porovnali své střelecké umění.

Výsledky jednotlivců

Ředitelé:

Ing. Jankovský Miroslav	78 bodů
Ing. Kříha Jaromír	70 bodů
Ing. Silvestr Jiří	62 bodů

Lesní správci:

Ing. Rusek Aleš	72 bodů
Ing. Hurych Petr	72 bodů
Ing. Bubrle František	68 bodů

Zástupci ŘLZ, ŘKŘ,LS:

Ing. Kotra Milan	78 bodů
Ing. Sahula Vlastimil	75 bodů
Ing. Ambrož Vladimír	71 bodů

Pracovníci LČR:

Hlaváček Václav	85 bodů
Ing. Machan Marek	83 bodů
Vrchota Pavel	78 bodů

Hosté:

Ing. Janda Jiří	76 bodů
Ing. Heyda Pavel	56 bodů
Ing. Urban Josef	55 bodů

Výsledky družstev

LZ Konopiště	281 bodů
KŘ Frýdek-Místek	273 bodů
LZ Boubín	266 bodů

Ceny za Vodu a kamení Jizerských hor

V úterý 8. června 2010 od 10 hodin se v IQ Parku v Centru Babylon v Liberci uskutečnilo předávání cen nejlepším účastníkům soutěže Voda a kamení v Jizerských horách. Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor ve spolupráci s Lesy České republiky, s. p., Správou CHKO Jizerské hory, o. s. Náš kraj a libereckým IQ Parkem vyhlásila tuto soutěž již v polovině března tohoto roku při příležitosti vydání knihy Jizerské hory, o mapách, kamení a vodě.

Úkolem školních kolektivů bylo vyrobit na téma voda a kamení v Jizerských horách plastiku z libovolného materiálu. „Chtěli jsme touto formou u dětí povzbudit zájem o Jizerské hory, zvláště o jejich fenomény, ke kterým voda a kamení bezesporu patří,“ říká Ondřej Petrovský, ředitel Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor. Dělal se sešlo značné množství a nebylo jednoduché mezi nimi vybrat ta nejzdařilejší.

Přesto se nakonec odborná porota, ve které byl například i jeden ze spolutvůrců legendárních postaviček Pat a Mat, shodla na nejlepších pracích a v každé kategorii (1. a 2. stupeň) vybrala první tři nejšikovnější výtvarné týmy.

Sláva vítězům

První místo mezi mladšími žáky obsadila ZŠ Donín z Hrádku nad Nisou, druhé místo získala ZŠ a MŠ Klíč z České Lípy a třetí se umístila ZŠ praktická a MŠ taktěž z České Lípy. Vítězem mezi třídami z druhého stupně se stala ZŠ praktická, Gollova z Liberce, druzí byli žáci ze ZŠ a MŠ pro tělesně postižené, Liberec a třetí místo obsadila ZŠ Kaplického z Liberce.

Při slavnostním předávání cen v Centru Babylon byly děti vybraných tříd odměněny za nápaditost a výtvarný um z rukou ředitele Nadace, krajského ředitele Lesů ČR, ředitele IQ Parku, či zástupce Správy CHKO Jizerské hory a o. s. Náš kraj. Po vyhlášení vítězů a předání cen děti využily možnosti projít si IQ Park, kde plnily nejrůznější úkoly. Na konci na ně čekal malý dárek v podobě náramku. Učitelé byli za odměnu pozváni na malé občerstvení, neboť právě jejich iniciativa napomohla žákům vytvořit vítězná díla.

Odměna i poraženým

Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor se rozhodla ocenit rovněž všechny ostatní zúčastněné třídy. Zašle jim knihu nakladatelství RK nazvanou Jizerské hory, o mapách, kamení a vodě, na které se spolupodílelo na 70 autorů, dále DVD o ochraně přírody a krajiny v ČR a několik dalších drobných cen. „Přišlo nám správné ocenit všechny účastníky, neboť se soutěžními díly si dali mnoho práce a odměna je zasloužená,“ vysvětluje ředitel Nadace.

Po dobu letních prázdnin budou všechny práce vystaveny v prostorách IQ Parku. Součástí letní výstavy o Jizerských horách bude také výstava fotografií Libora Dostála z Lesů ČR a dalších autorů. Návštěvníci budou také moci zhlédnout krátký film o Jizerských horách, zkusit poznávat dřeviny, horniny či hlasy ptáků. Všichni si budou moci v krátké anketě vyzkoušet svoji znalost nejsevernějších českých hor a vyhrát cenu v podobě Knihy o Jizerských horách s vlastnoručním podpisem Miloslava Nevrlého. Každý bude moci také prostřednictvím „Stromu vzkazovníku“ zanechat Jizerkám svůj vzkaz.

red

Sezóna sběru šišek skončila

Začátkem dubna skončila zimní sezóna sběru šišek. Probíhala už od září, kdy se sbírají šišky z jedlí, a díky dlouhé zimě trvala až do začátku dubna. V prosinci se začíná se sběrem šišek smrků a od ledna se sbírá borovice a modřín.

Zima je vyvrcholením sběru semenné suroviny. Ale plody a šišky lesních dřevin se sbírají po celý rok. Šišky a některé plody musí projít procesem luštění, jiné se ihned po sběru dopravují do lesní školky, kde se vysévají na záhony.

Kolik šišek se natrhá za den

Máte představu, kolik šišek dokáže natrhat za 1 den zkušený trhač ze stojících stromů?

- Smrkové šišky: 50 – 100 kg
- Borové šišky: 15 – 35 kg
- Modřínové šišky: 10 – 20 kg

Smrkové šišky

Borové šišky

Modřínové šišky

Na obrázcích je vidět 1 kg šišek a jaké množství semen se z nich získá. Z 1 kg smrkových šišek je to 30 g semínek, z 1 kg borových šišek 15 g semínek a z 1 kg modřínových šišek lze získat 52 g semínek.

Pokud se sbírá z pokácených stromů, tak lze nasbírat samozřejmě více, protože trhače nezdržuje nutnost vylézt na strom, slézt dolů a zase nahoru a to opakovat po celou směnu. levnější. Ale když potřebujeme doplnit zásoby semene a v porostech, kde je úroda šišek, nelze z různých důvodů provádět těžbu, pak nezbyvá nic jiného než se vydat do koruny stromu.

Luštění semen

Po skončení sběru se pak v semenářském závodě z šišek získává semeno v zařízení, kterému říkáme lušτίrna. Naši kolegové na lesních správách po celé republice během zimy nasbírali a do semenářského závodu k vyluštění dopravili 30 tun smrkových šišek, 35 tun borových šišek a 1,5 tuny modřínových šišek. Z tohoto množství šišek získáme po vyluštění 900 kg smrkového semene, 525 kg borového semene a 78 kg modřínového semene. Tato semínka se opět dostanou do lesa. Nejdříve k lesním školkařům, kteří vypěstují sazeničky lesních dřevin. Z uvedeného množství semen se vypěstuje 15,75 mil. sazenic smrku, 22,5 mil. sazenic borovice a 780 tis. sazenic modřínu. Ty se pak dostanou k lidem, kteří je vysazují v lese. Na lesnících pak je starost o to, aby z malých stromečků opět vyrostl zdravý a silný les, do kterého všichni rádi chodíme sbírat nové síly a odpočinout si od civilizace.

Už se rodí nová úroda

Před pár týdny skončila sezóna sběru semen, ale v lese se již rodí nová úroda. Pokud si budete při procházce lesem bedlivě všimnout stromů kolem sebe, zjistíte, že právě v této době kvetou a odkvétají a možná už poznáte tvar budoucí šišky na větvičkách jehličnanů. Dívejte se pozorně, protože květy jsou nenápadné, ale o to zajímavější.

SZ Týniště nad Orlicí

Děti z Prahy plavily dříví

Nad hřebenem Šumavy se válely husté mraky, hustě pršelo. Tak vypadalo úterní dopoledne 18. května. Čtvrtáci ze školy v Praze 6, kteří již deset dní tráví ve škole v přírodě ve Stožci, se těšili na ukázkou plavení dříví na Schwarzenberském plavebním kanálu.

Na Jeleních Vrchích, uprostřed Národního parku Šumava, pro ně ukázkou nachystal správce toků Hynek Hladík ze státního podniku Lesy České republiky. Děti však musely jet napřed vláčkem ze Stožce do Nové Pece a potom osm kilometrů pěšky na Jelení Vrchy.

"Nezrušíme to? Tady hustě prší," telefonoval

Hladík učiteli Janu Bartůškovi.

"My jsme připraveni vyrazit, ve Stožci chvíli prší, chvíli ne," zněla odpověď. "Rozhodneme to v Nové Peci, až vystoupíme z vlaku!"

Po jedenácté další telefonát: "Vyrážíme z Nové Pece, děti se těší!"

Na Jeleních Vrších v té době hustě pršelo. Po jedné hodině je skupinka asi dvaceti dětí v pláštěnkách se svými dvěma učiteli na Jeleních Vrších. Už neprší.

Nejprve něco z historie...

Hynek Hladík přivítal děti na Jeleních Vrších. Pozval je nejprve do expozice EXPO KANÁL, kterou před sedmi lety zřídila obec Nová Pec ve stodole domu č.p. 13 patřícího Čestmíru Hrbkovi. Nad plastickou mapou správce toků vyprávěl o Šumavě, o rozsáhlých pralesích, které tady před dvěma sty lety rostly:

"Lesy v okolí na české straně Šumavy patřily knížeti Schwarzenbergovi. Ten jich sice měl ohromné množství, ale neměl z nich téměř žádný užitek. Jeho zaměstnanec Josef Rosenauer přišel v sedmdesátých letech 18. století s návrhem vystavět plavební kanál, který by umožnil prodávat šumavské palivové dříví na vídeňských trzích, kde jeho ceny byly dvakrát vyšší než v Praze. Kanál nakonec dosáhl délky 52 km a spojil povodí Vltavy s povodím Dunaje. Dříví bylo potřeba nejdřív porazit, odvětvit, rozřezat a rozštípat na polena, v zimě na saních svézt k plavebnímu kanálu, a poté je bylo možné plavit. Jsem rád, že ke kanálu přišli plavci až z Prahy, počkejte, připravím vám náradí."

...a potom trochu praxe

Správce Hladík vynosil před stodolu plavební háky na dlouhých bidlech, skoro na každého vyšel jeden.

"Ty háky jsou pro nás moc velké!" ozvalo se od některého z dětí.

"Ale nejsou, uvidíte," uklidnil je Hladík. "Je někdo, na koho plavební hák nevyšel?"

Přihlásilo se několik "plavců".

"No naprázdno tu nebudete, budete házet dříví do vody, to je těžká práce! Pozor, ta voda asi bude stříkat. Tak do toho, a opatrně!"

Jak polena dopadala na hladinu kanálu, opravdu to docela dost stříkalo. Polena se vydala na svoji pouť k okraji lesa pod myslivnou. S nimi šli malí "plavci" a plavebními háky usměrňovali jejich plavbu.

"Tak tady budeme vytahovat dříví!"

Hladík ukázal, jak zabodnout hák do polena, jak je vytáhnout z vody. To byla vždycky ta nejtěžší práce.

"Když se plavilo dříví pro Vídeň, dříví se vytahovalo u ústí do Dunaje. Chodily tam pravidelně party mladých chlapů a ženských z Čech, pracovalo se od pěti ráno do sedmi večer." „Od pěti od rána až do večera?“ nevěřily děti vlastním uším. „Jak to mohli vydržet?“

Háky byly již uklizeny a nad Jeleními Vrchy na chvíli vykouklo sluníčko. Děti to přivítaly, měly před sebou ještě asi 12 kilometrů pochodu do Stožce a když neprší, tak cesta přece jenom lépe ubíhá...

LČR připravují další rekonstrukci

Státní podnik Lesy České republiky je správcem Schwarzenberského plavebního kanálu v bývalém schwarzenberském revíru Svatý Tomáš, dnes na území Lesní správy Vyšší Brod. Spravují úsek od potoku Ježová / Iglbach na česko-rakouských hranicích přes hlavní evropské rozvodí v bývalé osadě Růžový Vrch, spáditý úsek kanálu pod rakouskou osadou Morau až k místu, kde kanál opouští české území u Unterurasch. Správu plavebního kanálu zajišťuje Správa toků - oblast povodí Vltavy. Lesy České republiky připravují rekonstrukci plavebního kanálu v jeho prvním stavebním úseku - mezi rozvodím a hraničním potokem Ježová / Iglbach.

Text a foto: Ing. Hynek Hladík

Nezvaní vetřelci v našich lesích

Naše lesy mají nezastupitelný význam pro rekreaci a odpočinek lidí, kteří v nich hledají klid a relaxaci. Náš zákon o lesích umožňuje nám všem poměrně široké možnosti užívání lesů bez ohledu na to, komu les patří.

Zákon umožňuje volný vstup do lesa, sběr hub, borůvek a jiných lesních plodin pro vlastní potřebu, jízdu na kole, na koni nebo na běžkách po lesních cestách, pěší turistiku a spoustu dalšího vyžití. Ze všech těchto činností nemá vlastník lesa žádný zisk a až na drobné výjimky je musí strpět. Jedná se o velký dar ze strany majitelů lesů naší veřejnosti, dar, který v zahraničí zdaleka nebývá samozřejmostí.

Některým lidem je to málo a na cizím pozemku provádějí věci, které by například na své zahradě nikomu sami nestrpěli. Patří k nim jezdci na terénních motorkách a čtyřkolkách, kterých v našich lesích každoročně přibývá. Přibývá také slušných návštěvníků lesa a turistů, kteří mají s terénními motorkáři a čtyřkolkáři nepříjemnou zkušenost. Málom který návštěvník lesa má radost z toho, že musí uskakovat z cesty lidem na motorkách, kteří porušují několik zákonů najednou. Nikdo není zvědavý na to, aby místo lesního ticha poslouchal řev motorů, který se nese na kilometry daleko.

Nejsou rýhy jako rýhy

Častým argumentem milovníků ilegálního motokrosu v našich lesích je stereotypní omílání názorů o tom, že lesáci při těžbě dřeva poškozují lesní cesty daleko více než motorky a čtyřkolky. Jde o typické uhýbání před odpovědností za vlastní jednání. Když se porušuje zákon, je vždy výhodné svést pozornost jinam. Při těžbě a dopravě velkého množství dřeva opravdu dochází k tomu, že na lesních cestách i přímo v porostech se objeví vyjeté koleje. Nelze je často opravit ihned po těžbě, mnohdy je nutné počkat, až poškozená místa vyschnou, nebo se s opravou čeká, až se dodělají všechny práce, které jsou v daném roce plánovány v okolních porostech. Oprava je finančně náročná, proto se majitelé a správci lesů snaží těmto problémům předcházet.

Je velký rozdíl mezi tím, když majitel nebo správce lesa vyjede koleje na svém vlastním pozemku a později to opraví, a tím, když někdo neoprávněně a protizákonně zneužívá cizí majetek. Vždy je navíc třeba pamatovat na to, že dříví je jedinou obnovitelnou surovinou, kterou jsme v našich podmínkách ve velkém množství schopni získat (na rozdíl od uhlí, ropy aj.) Může se nám stokrát nelíbit koleje od traktoru v lese, je to stejné jako vyčítat zemědělci, že používá kombajn. Nikdo z nás se neobejde bez dřeva, stejně jako se nikdo neobejde bez obilí.

Vlastníci lesů, ať už se jedná o soukromníky, obce nebo státní instituce, zajišťují lidem dřevo, vodu, čistý vzduch, lesní plodiny a široké možnosti rekreace. Platit si přitom nechávají pouze za to dřevo. Nezneužívejme proto les k činnosti, které tam nemají místo a jsou nelegální.

Jízdou na terénních motorkách a čtyřkolkách na cizích pozemcích bez souhlasu majitelů dochází k porušování platného znění následujících zákonů:

- Zákon č. 114/1992 Sb. **o ochraně přírody a krajiny**, který v paragrafu 63 stanoví možnost volného průchodu přes cizí pozemky, nikoli však průjezdu či vjezdu motorovými vozidly.
- Zákon č. 289/1995 Sb. **o lesích** v paragrafu 53 zakazuje vjezd a stání motorových vozidel v lesních porostech i na účelových lesních komunikacích, dále ve stejném paragrafu zakazuje rušit v lese klid a ticho nadměrným hlukem.
- Zákon č. 449/2001 Sb. **o myslivosti** v paragrafu 9 zakazuje plašit zvěř, rušit ji při hnízdění a kladení mláďat, a to i hlukem a pojezdem motorovými vozidly.
- Zákon č. 40/1964 Sb. **občanský zákoník** umožňuje vjezd na cizí pozemek pouze v nezbytně nutných případech v rámci tzv. sousedského práva, převážně při opravách nemovitostí.
- Zákon č. 13/1997 Sb. **o pozemních komunikacích**, který v paragrafu 7 definuje účelovou komunikaci jako komunikaci sloužící vlastníkům okolních nemovitostí ke spojení nemovitostí nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků. Veřejný přístup na účelové komunikace daný zákonem neznamena automaticky možnost vjezdu motorovým vozidlem.

- Zákon č. 140/1961 Sb. **trestní zákon** upravuje v § 257 poškozování cizí věci a v § 258 zneužívání vlastnictví.

Libor Myslivec

LS Stříbro

Bud'te k lesu ohleduplní

Les poskytuje mimo produkce dřeva i jiné tzv. mimoprodukční funkce, které člověk velmi rád využívá při turistice, procházkách, poznávání, relaxaci, prostě při odpočinku nebo sběru lesních plodů (houby, maliny, jahody, borůvky, brusinky...)

Podle lesního zákona (č. 289/1995 Sb.) je obecné užívání lesů upraveno takto: „Každý má právo vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí, sbírat tam pro vlastní potřebu lesní plody a suchou na zemi ležící klest. Při tom je povinen les nepoškozovat, nenarušovat lesní prostředí a dbát pokynů vlastníka, popřípadě nájemce lesa a jeho zaměstnanců.“

To jsou možnosti, které les a lesní prostředí člověku poskytuje. Převážná část obyvatel si lesa váží a chová se v něm v souladu se zákonem. Na druhé straně je nutné a smutné říci, že jsou lidé, kteří se chovají k lesu velmi macešsky a hrubým způsobem lesní prostředí poškozují. Dopouštějí se činností, které lesní zákon zakazuje: ruší klid a ticho, sbírají lesní plody způsobem, který poškozuje les, a pak je prodávají, jezdí do lesa motorovými vozidly. Lesní zákon dále zakazuje:

- vstupovat do míst oplocených nebo označených zákazem vstupu
- vstupovat do porostů, kde se provádí těžba, manipulace nebo doprava dříví
- jezdit na kole, na koni, na lyžích nebo na saních mimo lesní cesty a vyznačené trasy
- kouřit, rozdělávat nebo udržovat otevřené ohně a tábořit mimo vyhrazená místa
- odhazovat hořící nebo doutnající předměty
- narušovat vodní režim a hrabat stelivo
- znečišťovat les odpady a odpadky
- těžít stromy a keře nebo je poškozovat
- ...a několik dalších činností.

Černé skládky

Jeden z velkých nešvarů je vyvážení odpadu obyvateli do lesa. Nevěříte? V lese je možné najít černé skládky všeho druhu. Od pneumatik, komunálního odpadu, starých televizorů, stavebního odpadu až po všechno ostatní, co doma překáží. Je s podivem, proč tyto odpadky končí právě v lese, když dotyčný cestou mine několik kontejnerů určených k bezplatnému ukládání odpadu, když mine sběrné dvory a váží dost dlouhou cestu do lesa.

Majitel pozemků je pak ze zákona nucen tyto černé skládky na svoje náklady likvidovat a věřte, nejsou to malé částky!

Nebezpečí požáru

S nastupujícím létem se návštěvnost lesa se zvyšuje, a tím se zvyšuje i nebezpečí požáru, které za suchých letních měsíců hrozí zvýšenou mírou. Likvidace lesního požáru je pro hasičské sbory vždy velmi složitý úkol. Požáry často vznikají na místech nepřístupných pro požární techniku, voda k hašení se musí dopravovat na velké vzdálenosti. Hasiči musí při zdolávání lesního požáru vždy vynaložit značné fyzické úsilí.

Žhářem se stává nepozorný návštěvník lesa nerespektující základní pravidla. Stojí za zničený spálený les jedna cigareta, jeden ohníček k opečení buřtů, jedno utajení tábořiště? Když stojíte na doutnajícím spáleništi uprostřed ohořelých torz, která ještě nedávno bývala stromy, jistě vám dojde, že nestojí!

Pomozte proto i Vy, při návštěvě lesa se chovejte ohleduplně a buďte vzorem pro své děti !

sht

Když lesy voněly medem

Prochází-li se návštěvník lesem a slyší v korunách stromů bzukot včel, málokdy si uvědomí, jaké byly počátky chovu včel. Zpočátku lidé pouze vybírali med lesních včel z dutin stromů. Bylo však nutné dutinu se včelami nejdříve najít.

To se provádělo tak, že u vody včely obarvili a pozorovali, za jakou dobu se včely vracejí zpět pro vodu. Ty, které se vrátily brzy, byly z blízkého okolí a snadno se pak našel jejich příbytek. Pokud se vracely za delší dobu, byly nalákány na med v malé nádobě. Když do ní usedlo více včel, nádoba se uzavřela a hledač vypustil jen jednu včelu, za kterou běžel, než se mu ztratila. Pak

vypustil další a další. Poslední včela ho dovedla až k dutině stromu.

Někteří používali jiný způsob. U vody umístili trochu medu, přilétnuvší včela přivedla jiné a za chvíli létal celý proud, který označil směr hledání. Tento primitivní způsob získávání medu se postupně měnil na cílený chov včel v košnicích, klátech, špalcích a tzv. brtích.

Brtnictví

Způsob včelaření v brtích nebyl na našem území do příchodu Slovanů v 5. až 6. století znám. Germánské kmeny pouze včely vyhledávaly (tzv. lovecké včelařství), nebo opatrovaly včely při domech v proutěných či dřevěných úlech. Brtnictví nebylo lovem, ale samostatným odborně provozovaným užitkem lesa. Jednalo se o způsob opatrování včel žijících v dutinách živých lesních stromů, uprostřed vydatné včelí pastvy. Územně bylo omezeno na střední a severovýchodní Evropu. Brtníci sídlili v pospolitě v celých osadách v blízkosti lesů. Od 8. století tvořili jakási společenstva v čele se starostou zvaným „starosten“, který měl i soudní pravomoc.

Jak vypadala brť

Brť byla upravená nebo uměle vydlabaná dutina v živém stromu. Byla asi jeden metr dlouhá, 10 cm široká a 30 cm hluboká. Uzavřená byla prknem, v jehož středu byl otvor pro vstup včel. Dutiny byly dlabány z osluněné strany, povšechně ve výšce 6 m, jako ochrana před medvědy, největšími nepřáteli brtníků. Proti nim se ještě brtě chránily zavěšeným špalkem. Když ho medvěd odhodil, tak jej špalek zpětným rázem udeřil. Ke včelám brtníci vystupovali po žebříku, po laně nebo po zářezech v kmeni.

Stromy měly být vysoké a silné. Nejvíce byly využívány borovice, lípy, smrky a duby. Dlabané stromy nadále rostly a zůstávaly zelené. V jednom stromě se vydlabávaly i dvě brtě nad sebou. Brtnický les měl mít protékající potůčky nebo stojatá jezírka a neměl být západní a severní expozice. Na stanovištích byla osazena asi 1/3 brtí přenesením rojů. Zbytek brtí se ponechal prázdný a vymazal se vonným mazadlem, jehož příprava byla tajemstvím brtníka. Takto upravené dutiny si již včelí roje vyhledaly samy. Na podzim brtníci podřezávali medné plásty, ukládali je do košů a spouštěli pomocníky. Zacházení se včelami bylo jednoduché, a tak šikovný brtník byl schopen obsloužit až 70 brtí.

Zánik brtnictví

O rozsahu brtnictví si nejlepší představu uděláme na příkladu kraje v Horní Lužici, kde bylo stočlennou společností brtníků obhospodařováno na 7000 brtí. Tam se dokonce tento způsob chovu včel udržel až do 18. století. Jinde ovšem začal úpadek již dříve, důvodem byla náboženská reformace (snížila se spotřeba voskovic), dovoz třtinového cukru ze zámoří, válečné události třicetileté války, velké lesní požáry, přeměna smíšených lesů na monokultury a zvýšení cen dřeva. To vše vedlo k postupnému zániku brtnictví. Do dvacátého století se zachovalo brtnické včelaření pouze na Urale při řece Ufě.

Co říci o brtnictví na závěr? Snad jen to, že ačkoli bylo výnosnější (3 brtě prý vyprodukovaly stejně medu jako 4 úly u domu) a jednodušší na obsluhu, muselo ustoupit novým podmínkám. A tak nám

zaniklou slávu brtnictví připomínají pouze názvy vesnic (např. Brtnice) a již zmiňovaný milovník sladkého medu – medvěd brtník.

Použitá literatura : Beránek V. Když pláсты tekly medem. Praha 2003

Jaroslav Milián

revírník OSL

LS Choceň

Čínská a německá delegace lesníků na Křivoklátsku

Při své studijní cestě do Evropy v rámci čínsko-německého projektu technické spolupráce "Trvale udržitelné obhospodařování lesů" navštívila Českou republiku osmičlenná delegace čínských lesníků

Federální německá instituce Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ GmbH) založená v roce 1975 podporuje rozhodování vlády z hlediska politického, ekonomického, ekologického a sociálního rozvoje v globalizovaném světě. Funguje jako veřejně prospěšná instituce a jejími zákazníky jsou ministerstva a další instituce, jak národní tak nadnárodní (EC, WB, UN). Jejím základním

cílem je zlepšení životních podmínek lidí a své projekty a programy řeší ve více než 120 zemích světa. Po jednáních v Praze lesnická exkurze zamířila na Lesní správu Křivoklát.

Organizační jednotka Lesů České republiky, Lesní správa Křivoklát, připravila v rámci programu krátké seznámení lesníků s funkcemi lesní správy v kontextu s působením v CHKO Křivoklátsko. Seznámila čínské lesníky s nově vlastníky založeným Lesnickým parkem Křivoklátsko. Vzhledem k časovému dvouhodinovému omezení návštěvy jsme zvolili variantu dvou zastávek. První zastávkou byla návštěva nově postavené rozhledny v obci Velká Buková, která nabízí výtečný výhled na oblast Křivoklátska. Na rozhledně jsme seznámili hosty se základními údaji lesní správy a Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko.

Rozdíly v ochraně lesa

Otázky čínských a německých lesníků jen pršely. V Číně je například zhruba deset let v platnosti státní zákaz těžby dřeva a pro čínské lesníky bylo nepochopitelné, že na vyhlášeném chráněném území se hospodaří. U nich jsou vyhlášována velká chráněná území na omezenou dobu (10, 15, 20 let) s absolutním zákazem vstupu, natož, aby se na těchto územích hospodařilo. Ochrana není specifikována na konkrétní faunu či flóru. Po naší odpovědi, že u nás jsou na chráněném území vyhlášena maloplošná území s přísnějším režimem (rezervace) s ochranou vztahující se přímo ke konkrétní ochraně rostlinstva a živočichů, hosté připustili, že o takto pojaté ochraně nikdy neuvažovali a je pro ně silným podnětem pro budoucí koncepcí.

Prohlídka IVS

Druhou zastávkou byla návštěva informačního a vzdělávacího střediska LČR, s. p., na lesní správě Křivoklát. Hosté byli seznámeni s funkční náplní a provozem střediska, prohlédli si interaktivní expozice střediska. Poté jsme se odebrali do zasedací síně, kde jsme hosty seznámili s nástrojem pro enviromentální výuku nejenom mladé generace národa - lesní pedagogikou a jejím praktickým prováděním. V detailnějším pohledu jsme hosty seznámili s nástroji pro praktický výkon lesního hospodaření – lesní zákon, desetiletý lesní hospodářský plán obsažený v lesní hospodářské knize, lesnické mapy, dále jsme ozřejmili některá znění lesního zákona a vztah mezi základními nástroji uplatňovanými v naší oblasti – zákon o ochraně přírody a krajiny versus lesní zákon. Pochopitelně jsme seznámili hosty se soustavou Natura 2000 z pohledu významných evropských lokalit a vyhlášených ptačích oblastí a její dopad do oblasti lesnického hospodaření.

Zájem o lesnické plánování

Hosty zaujal výklad o historii lesního plánování v Česku a nechali si vysvětlit některé podrobnosti z předložené textové části lesní hospodářské knihy. Vzájemná komunikace by jistě nebyla možná bez sto procentního nasazení překladatelky paní Natalie Jefimové, která vydatně pomáhala nejen s tlumočením do angličtiny, ale velkou měrou se podílela na přímém překladu do čínštiny. Perfektní tlumočení do a z anglického jazyka poskytl pan Ing. Karel Vančura, který měl na svých bedrech organizaci pobytu německé a čínské delegace v Česku. O fundované odpovědi hostům se postaral pan Ing. Pavel Moucha ze Správy CHKO Křivoklátsko. Všem patří mé vřelé poděkování.

Petr Hejkal

Jedle není jenom vánoční stromek

Při procházce lesem, a to nejen v okolí Olomouce, si pozorný turista nebo přítel přírody zajisté všimne, že počet druhů dřevin, které lesníci pěstují, není příliš velký. Z těch jehličnatých uvidí obvykle jen čtyři. Především smrk, místy borovici, a taky v menší míře modřín a jedli.

Jedle bělokorá, latinsky *Abies alba*, bývala původně v našich lesích mnohem více zastoupená než nyní. Dlouhodobě se její zastoupení v lesích snižuje – již asi 200 let. Na jejím úbytku se podepsalo hlavně holosečné hospodářství, pěstování monokultur smrku, škůdci a v neposlední řadě i exhalace. Její obnově rovněž brání zuby spárkaté zvěře a výkyvy počasí (sucho a silné mrazy). Je to strom

přímého vzrůstu dosahující v ideálních podmínkách stáří kolem 400 let, výjimečně až 800 let, a výšky 40 – 60 m. Maximální zaznamenané rozměry měla jedle rostoucí v německém Černém lese – výška 68 m, výčetní průměr 3,8 m a objem údajně až 140 m³. Na Šumavě odumřela po roce 1839 „jedle

knížete Josefa“ vysoká 50 m, s výčetním průměrem kmene 207 cm a objemem asi 65 m³. O takových stromech si v dnešních lesích přeměněných na plantáže dřevin už můžeme nechat jen zdát.

Zpět na výsluní

Jedli poznáte podle tmavě zelených plochých jehlic a ve vyšším věku podle světlé kůry, kterou se liší od smrku. Vršek koruny nebývá u starších stromů špičatý jako u smrku, nýbrž tvoří tzv. čapí hnízdo. Na rozdíl od jiných jehličnanů našich lesů neuvidíte na zemi jedlové šišky, snad jen po vichřici v době jejich růstu. Jedlové šišky se totiž po dozrání semen koncem září a v říjnu po prvních mrazech rozpadávají v korunách a semena vypadávají na zem. Dřevo jedle je kvalitní a hodí se jako stavební materiál. V dřívějších časech a v odpovídajících přírodních podmínkách jedle obvykle vytvářela přirozené porosty spolu se smrkem a bukem. Krásné a produktivní ekosystémy, které byly kvůli monokulturám smrku pomalu vytlačovány z našich lesů.

Není tomu dlouho, co byla jedle prakticky odepsána (i lesníky) a mluvilo se o ní jako o vymírajícím druhu, který se nikdo nepokoušel zachránit. Ale koncem minulého století nastal obrat, který možná způsobilo i omezení imisí. Dostavila se regenerace a postupné zlepšování zdravotního stavu. Lesníci si jí začali více všímat a pokoušejí se ji vrátit zpět do porostů. Ještě však není vyhráno.

Důležitá součást ekosystému

V lesích v okolí Olomouce se jedle rovněž vyskytuje a poměrně hojná je ve dvou lokalitách, které byly vyhlášeny lesními hospodáři a státní správou lesů jako tzv. genové základny. To znamená, že je zde režim hospodaření upraven tak, aby jedli více vyhovoval. Opětovné vysazování jedle do porostů a její velká podpora na území LS Šternberk začala více po roce 1895 na majetku Liechtensteinů.

Les je důležitou složkou životního prostředí, složkou naprosto nenahraditelnou a nesmí být proměněn v pouhý zdroj suroviny. Je rovněž domovem mnoha druhů organismů, které mají zrovna takové právo na život jako člověk, třebaže nepřinášejí nikomu okamžitý a hmatatelný zisk. Má zásadní význam z hlediska vodohospodářského, a také z hlediska tvorby klimatu, což jsou záležitosti, jejichž význam si veřejnost uvědomuje stále naléhavěji.

Jiří Panzner

V Jeseníkách objeven endemický druh měkkýše

V Jeseníkách byl před nedávnem objeven jeden z mála endemických měkkýšů žijících na našem území – vřetenatka Ranojevičova moravská (*Vestia ranojevici moravica*).

Vřetenatka Ranojevičova pochází původně z Balkánu, odkud se k nám dostala zhruba před 6 tisíci lety, tedy v období, kdy naprostá většina našeho území byla pokryta svěžími vlhkými

pralesy. Předpokládá se, že tento plicnatý plž z čeledi závoznatkovitých (*Clausiliidae*) byl tehdy rozšířen po celém území Moravy, ale vinou osídlení krajiny člověkem a klimatických změn se jeho areál postupně zmenšoval. Postupem času se pak u nás vyvinul v samostatný poddruh zvaný vřetenatka Ranojevičova moravská.

Tento plž s levotočivou vřetenovitou ulitou délky do 16 mm a šířky do 4 mm obývá především vlhké horské bučiny. Tu a tam proniká i do nižších poloh. Přezimuje v trouchnivějícím dřevě. Za tepla a vlhka vylézá na padlé i stojící kmeny. Živí se pravděpodobně řasami, dřevem a houbovými hyfami pod kůrou. Vyžaduje pralesní mikroklima a dostatek mrtvého dřeva.

Jeho současný výskyt byl dosud znám jenom na několika málo lokalitách v Beskydech a okolí. V Jeseníkách byl objeven teprve 19. 5. 2010. Jedná se o lokalitu velikosti necelého 1 ha. Vzhledem k významnosti nálezu zde bylo bezprostředně dohodnuto omezení lesnických zásahů pouze na případné zásahy nezbytné k zachování lesa. Současně zde příslušný orgán ochrany přírody zvažuje zahájení procesu vyhlášení přechodně chráněné plochy.

Fotografie vřetenatky na www.biolib.cz

Ing. Hana Komárková, KŘ LČR Šumperk

RNDr. Jiří Stonawski, Ředitelství LČR Hradec Králové

Ilustrační foto Jeseníků: Ing. Jaroslav Jonáš

Poznámka:

Endemit – organismus, který se vyskytuje jenom na určitém omezeném území.

Vycházka se studenty na Ocásek

Lesní správce LS Buchlovice Ing. Zdeněk Zálešák s revírnicí revíru Koryčany Ing. Janou Raczovou připravili na středu 12. května 2010 pro studenty druhého ročníku Střední odborné školy a Gymnazia Staré Město (se zaměřením na ekologii) vycházku do budoucí přírodní památky Ocásek o výměře

10,23 ha, která je připravena k vyhlášení Odborem životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Zlínského kraje. Vycházky se zúčastnil také zástupce lesního správce Ing. Pavel Zúbek, vyškolený lesní pedagog lesní správy.

Před zahájením vycházky lesní správce podal studentům základní informace o Lesní správě Buchlovice a jejím hospodaření. Pak je čekalo překvapení v podobě dvou mláďat puštíka

obecného. Přijel jim je ukázat pan Miroslav Dusík, který pečuje o 162 sovích budníků vyvěšených na území LS Buchlovice firmou Ekostrix z Hradce Králové již v roce 1995.

Po ukázce a poutavém povídání o biologické ochraně lesa před hlodavci pomocí sov všichni společně vyrazili kolem skalních útvarů Malý Kozel a Kazatelna k budoucí přírodní památce Ocásek. Lesní správce cestou zkoušel studenty ze znalostí lesních dřevin a bylin a u dřevěného přístřešku pod

Ocáskem je informoval o Programu 2000 – zajištění cílů veřejného zájmu u LČR. Na 555 m vysokém vrcholu budoucí přírodní památky Ocásek pak vysvětlil důvody jejího vzniku a seznámil studenty s přípravami vyhlášení dalších chráněných území na území lesní správy.

Od studánky ke studánce

Zpáteční cesta vedla po nově vybudované lesní cestě Za Lesanou ke studánce U Štambacha se zastřešenou dřevěnou lávkou, kterou lesní správa vybudovala z Programu 2000 stejně jako dřevěný přístřešek vedle studánky U Mísy, kde byla další zastávka. Na informační tabuli LČR o významu vody v přírodě získali studenti nové informace o studánkách, tocích a vodních nádržích v lesích Chřibů, které jsou ve správě LČR, s.p.

Vycházka na Ocásek byla zakončena ve velkém dřevěném přístřešku s krytým ohništěm a lapačem jisker u pískovcového skalního masivu přírodního útvaru Kozel. Tento přístřešek Lesní správa Buchlovice vybudovala ke konci roku 2008 v rámci Lyžařské běžecké trasy přes Chřiby spolufinancované z fondů EU. Zde si studenti sami rozdělali oheň, na kterém si pak opekli připravené špekáčky. Po občerstvení lesní správce poděkoval studentům za pozornost a popřál jim mnoho úspěchů v dalším studiu. Za Lesní správu Buchlovice se s nimi rozloučil léty ověřenou pravdou: Je lepší jednou vidět než třikrát slyšet. Po ukončení vycházky začalo opět jemně pršet...

Text a foto: Ing. Zdeněk Zálešák

lesní správce LS Buchlovice

Cukrárna v lesích

Dostane-li se člověku do rukou lesnická mapa Křivoklátska, objeví zde na soutoku Prostředního a Oupořského potoka místní název Cukrárna. Dnešnímu člověku se při tomto názvu vybaví příjemné prostředí v malém obchodě s vůní skořice a vanilky, výkladní skříně plné nádherně nazdobených zákusků, které lákají kolemjdoucí k zastavení. Kde se ale vzal tento název uprostřed hlubokých křivoklátských lesů, v místě, které slabší povahy děsí svojí opuštěností?

Prozkoumáme-li historické prameny, zjistíme o tomto místě zajímavé skutečnosti. V roce 1811, tedy v době Napoleonských válek, zde byla postavena manufaktura na výrobu javorového cukru - odtud název cukrárna (ve starších záznamech německy Zuckerhütte). Velmi brzy se však ukázalo, že výroba cukru z javorové mízy je nerentabilní, a tak bylo od tohoto záměru upuštěno. Budova manufaktury sloužila nejprve

jako obydlí pro plavce dříví a po ukončení plavení dřeva jako hájovna.

Posledním hajným, který bydlel v této hájovně, byl Vavřinec Staněk. Stav hájovny a jejího okolí v té době dokládá dobová fotografie. Můžeme tu vidět udržovaná políčka, louku a odlesněné stráně kolem hájovny, které umožňují přístup slunci. Tento idylický obrázek se měl však brzy nadobro změnit. Dne

25. května 1872 přišla obrovská povodeň, která doslova smetla vše kolem hájovny i hájovnu samotnou. Přívalová vlna byla tak rychlá, že hajný Staněk musel vysunout žebřík ze střechy hájovny na vedlejší skálu a touto cestou duchapřítomně zachránit svoji ženu a děti, jak o tom dodnes vypovídá zde umístěná pamětní tabule. Tyto dramatické události se později staly námětem na povídku v knize Bílý lesmistr od Jana Vrby, kterou určitě stojí za to si přečíst.

Dnes místo bývalé cukrárny ani náznakem nepřipomíná staré časy. Koryto potoka, který dávno odnesl úrodnou půdu z políček, od té doby několikrát změnilo svůj směr. Odlesněné plochy dostal les s pomocí lesníků opět pod svoji nadvládu a snad jen zkušené oko pozorovatele by odhalilo pod příkrovem šterku, listů a rostlin zbytky základů Cukrárny.

Na tomto příkladu si můžeme uvědomit sílu přírody a pomíjivost lidských výtvarů. Za 138 let, které uplynuly od povodně, se vše vrátilo téměř do původního stavu, který tu byl před 200 lety. Místo je dnes bohužel nepřístupné, neboť se nachází v národní přírodní rezervaci Týřov, kam je vstup veřejnosti z důvodu ochrany přírody zakázán.

Ing. Jiří Pour

Lesní správa Křivoklát

revír Bušohrad

Šolcův rybník

Rybník „Šolcák“, který je majetkem státního podniku Lesy ČR, je po rekonstrukci hráze opět napuštěný a připravený sloužit jak veřejnosti, tak i svým přirozeným obyvatelům.

Při cestě od Liberce směrem do Frýdlantského výběžku přes Oldřichovské sedlo míjíme kousek před Raspenavou Šolcův rybník. V létě je tato v lesích ukrytá vodní plocha vyhledávaným místem pro odpočinek a příležitostné osvěžující vykoupaní. A to přesto, že zde nenajdeme pláž a ani žádný stánek s občerstvením.

Mrazivá zima zase k Šolcáku vždy přiláká malé i velké bruslaře. Ovšem není to místo příjemné jen pro lidi. Pod hladinou a v jejím blízkém okolí má svůj domov i mnoho živočichů a rostlin.

Rybník prošel opravou

Šolcův rybník se nachází v 1. zóně Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory. Na podzim roku 2008 místní lesáci provedli výlov, a hned v následujících dnech byly zahájeny práce na kompletní rekonstrukci vypustního zařízení, tzv. požeráku. Došlo ke stavbě nového stavidla a k výměně potrubí pod hrází. Oprava byla hrazena z prostředků státního podniku Lesy ČR, náklady dosáhly celkové výše 1,2 mil. Kč. Stavební práce byly dokončeny na jaře roku 2009. Přes léto se dno nechalo tzv. „vyletnit“,

což znamená, že rybník zůstal bez vody, aby byl umožněn nárůst vegetace a zvýšila se tak úživnost pro budoucí rybí obyvatele. S napouštěním se začalo v prvních podzimních měsících. Po vydatném přídělu sněhu v polovině října a jeho rychlém roztátí je dnes rybník již zcela naplněn.

Myslelo se i na raky a ptáky

V rámci prací se nezapomnělo ani na ostatní živočichy tohoto jizerskohorského zákoutí, například na raka říčního, kterému je již několik let toto místo domovem. Před vypuštěním rybníka byla na jeho přítoku vyhloubena tůň, do níž byly ve spolupráci s dobrovolnými ochránci přírody přeneseny téměř čtyři stovky těchto chráněných korýšů sesbíraných ze dna Šolcáku. Na obnaženém dnu rybníka bylo vytvořeno několik hromad z čedičového kamene, které slouží rakům jako úkryty. Pro podporu hnízdění vodního ptactva se také vybudovaly dva umělé ostrůvky.

Až se při svých cestách zastavíte u Šolcáku, užijte si chvíli klidu a pohody uprostřed jizerskohorských lesů, rozhlédněte se kolem sebe, třeba uvidíte lovit volavku nebo zrovna u břehu proletí vážka. A když ne, tak i krátký pohled na tichou hladinu rybníka dovede pohladit po duši.

Text a foto: Lukáš Svačina

Na Rumbursku řádila vichřice

V pondělí 24. května 2010 v odpoledních hodinách se nad územím v působnosti Lesní správy Rumburk přehnala velmi silná vichřice. Nejvíce jsou postiženy lesní porosty v oblasti pod Jedlovou, Nádraží Jedlová a Jelení kámen.

Ničivou sílu vichřice dokazuje velké množství zlomů. Stromy jsou přeraženy v polovině své délky. Vývraty jsou točivou silou větru na mnoha místech doslova propleteny. Celková výše polomů se odhaduje na 15 000m³ dřeva.

Práce na likvidaci větrné kalamity potrvají do srpna 2010. Na zpracování kalamity budou nasazeny kácecí stroje harvestory, vyvážecí soupravy, lesní kolové traktory s potřebným

počtem pracovníků vybavených motorovými pilami a nákladní soupravy pro odvoz zpracovaného dříví.

Zákaz vstupu do lesa

Na okrajích polomových ploch se nachází velké množství narušených stromů, které jsou naštípnuté nebo částečně vyvrácené a zavěšené na okolních stromech. Tyto mohou při dalším silnějším větru vlastní vahou dodatečně padat. Z těchto důvodů požádala Lesní správa v Rumburku Městský úřad ve Varnsdorfu o vyhlášení zákazu vstupu do lesa, který platí pro vymezenou oblast od 24. 5. 2010 do 26. 8. 2010. Postižené oblasti jsou označeny výstražnými tabulkami.

Upozorňujeme a žádáme návštěvníky, aby nevstupovali do vyznačených nebezpečných oblastí a na pracoviště, ve kterých probíhá zpracování kalamitního dříví. Je velmi nebezpečné pohybovat se na skládkách zpracovaného dříví. Prosíme o respektování pokynů lesnického personálu. Lesní správa zajišťuje zpracování polomů v nejkratší možné době tak, aby omezení pro turistický ruch, byla co nejmenší. Děkujeme za pochopení.

Ing. Pavel Bik

lesní správce

Lesní správa Rumburk

Festina lente platí na Třeboňsku dvojnásob

Přísluví Festina lente (Spěchej pomalu), které s oblibou používal Jakub Krčín z Jelčan, dokonale uvozuje naše další putování po jihočeské krajině, lesích a místech s bohatou historií a neotřelým kouzlem. Tentokrát naše kroky vedou na Třeboňsko - do krajiny rybníků, v jejichž mlčenlivých hladinách se zrcadí charakteristické lesy, do krajiny, kde zanechal nesmazatelnou stopu již zmiňovaný rožmberský rybníkář a stavitel.

Lesní správa Třeboň hospodaří na 64 000 ha katastrální rozlohy, převážně v Třeboňské pánvi. Státní lesní půdy je zde 16 546 ha. Správa je členěna na 9 revírů. Další 2 revíry jsou zřízeny k výkonu funkce odborného lesního hospodáře pro ostatní vlastníky lesa.

V lesních porostech z 92 % převažují jehličnany, čtyřiapadesátiprocentní zastoupení má „třeboňská borovice“ – ekotyp borovice lesní

vyznačující se velmi kvalitním dřevem.

LS Třeboň sousedí na východě s Rakouskem, jižní hranice probíhá od obce Krabonoš, Suchdol nad Lužnicí, do Borovan, západní hranice dále na Ledenice, Lišov a Lomnici nad Lužnicí, na severu směrem na Novosedly nad Nežárkou, Stráž nad Nežárkou, Mirochov a opět na státní hranici s Rakouskem.

Pro svou výjimečnost z hlediska přírodovědného byla na Třeboňsku dne 15. listopadu 1979 výnosem ministerstva kultury vyhlášena Chráněná krajinná oblast Třeboňsko. Její rozloha je 700 km². Na území lesní správy Třeboň se nachází 20 maloplošných chráněných území. Nejstarší a nejrozsáhlejší z nich je Národní přírodní rezervace Stará řeka, vyhlášená už

5. března 1956, rozkládající se kolem části toku řeky Lužnice na ploše 1 197 ha.

Rožmberské kořeny

Počátky jihočeského města Třeboně sahají do poloviny 12. století. Roku 1341 je Třeboň poprvé označována jako město. V roce 1366 se vlastníky Třeboně stávají Rožmberkové, za nichž město nabylo značného významu a bohatství. Již v roce 1376 bylo uděleno městu Třeboň tzv. právo měst

královských. V 16. a na počátku 17. století dosáhla Třeboň největšího rozmachu. Toto šťastné období skončilo vyměněním rodu Rožmberků v roce 1611 a několika rozsáhlými požáry. Další útrapy přinesla Třeboni třicetiletá válka. V roce 1660 se stali vlastníky třeboňského panství Schwarzenberkové, kteří postupně obnovili jeho dřívější věhlas a slávu. Roku 1960 obdrželo město Třeboň lázeňský statut. Historické jádro města Třeboně bylo v roce 1976 prohlášeno za městskou památkovou rezervaci.

Město Třeboň je velmi navštěvované pro svou bohatou historii – Třeboňský zámek, archiv, Schwarzenberskou hrobku, kostel sv. Jiljí, Zlatou stoku, ale i pro svou lázeňskou tradici (léčba pohybového aparátu, slatinné koupele). Pro svou malebnou rovinatou krajinu posetou velkým množstvím rybníků je celé Třeboňsko vyhledáváno ke koupání a rybaření, v posledních letech se zde rozmáhá také cykloturistika.

Lázeňství

Tradice třeboňského lázeňství je spojována především s učitelem, kronikářem a váženým měšťanem, Václavem Huckem, který na svém pozemku u Zlaté stoky otevřel v květnu 1883 nové lázně. Hlavním motivem jeho velkorysého činu byla nemoc jeho dcery Berty, jejíž jméno nesou lázně i dnes. V roce 1975 byl na západním okraji Třeboně dán do provozu nový lázeňský komplex s názvem Aurora. Vlastníkem obou těchto lázní je město Třeboň.

Rybníkářství

K největšímu rozvoji rybníkářství na Třeboňsku a Chlumecku došlo v šestnáctém století, kdy byla postavena většina rybníků. Hlavními staviteli rybníků byli Štěpánek Netolický, Mikuláš Ruthard z Malešova a Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan, který postavil v letech 1584-90 i největší český rybník Rožmberk a Novou řeku, která měla chránit Rožmberk před velkou vodou. V tradicích rybářského řemesla na Třeboňsku pokračuje akciová společnost Rybníkářství Třeboň, o rybářský dorost se stará Střední odborné učiliště rybářské v Třeboni.

Umělý vodní tok Zlatá stoka byl vybudován v 1505 - 1520 Štěpánkem Netolickým. Je dlouhý 47,8 km a slouží k zásobování jednotlivých rybníků vodou z řeky Lužnice. Další významnou vodní stavbou je rybník Rožmberk. Rožmberk

se současnou plochou hladiny 489 ha je největším českým rybníkem. Postavil ho Jakub Krčín pro rožmberské panstvo. Stavba hráze dlouhé 2,4 km a místy až 12 m vysoké trvala 5 let. Poprvé byl Rožmberk napuštěn v roce 1590. O historii i současnosti vypráví naučná stezka Rožmberk.

Turisté, vodáci a rybáři

Krajina je protkána hustou sítí turistických tras, vhodných jak pro pěší, tak pro cyklisty. Nejznámější je na Třeboňsku asi cyklistická naučná stezka Okolo Třeboně, která vytváří okruh v délce 39 km s 22

informačními tabulemi. Další významná stezka je Stezka Emy Destinnové pojmenovaná po významné české operní pěvkyni. Ema Destinnová žila na Třeboňsku v nedaleké Stráži nad Nežárkou. Po její smrti v lednu r. 1930 nechal její přítel, statkář Vladimír Hofbauer ze Stříbřece, vybudovat u Nové řeky žulový pomníček, který naleznete na trase cyklostezky.

Lesní správa Třeboň v rámci Programu 2000 postavila na nejfrekventovanějších trasách 9 přístřešků pro turisty, vyčistila a opravila 7 studánek, obnovila 4 lávky přes

vodní toky. Věříme, že jsme tím alespoň malou měrou přispěli k tomu, abyste si z cest po Třeboňsku odnesli jen ty nejkrásnější zážitky a vzpomínky.

Text: Vlastimil Lukš, Jaroslav Karas

Foto: archiv LS Třeboň

Divočina v Brně

„Tak takovou divočinu bych v Brně nečekal“, říká mi kamarád z mé rodné Vysočiny, kterému ukazuji revír Obora, na kterém sloužím již více než 30 let. A má vlastně pravdu. Převážná část revíru, patřícího pod lesní správu Náměšť nad Oslavou, se rozprostírá na katastrálním území Bystrc, což je

jedna z městských částí Brna. A tou divočinou myslel ráz krajiny, kterou tvoří prudké dlouhé svahy a údolí, měnící se často až v nepřístupné strže.

Revír se nachází v bezprostřední blízkosti městské hromadné dopravy, ať už vystoupíte v Bystrci, u Křivé Borovice či v Žebětíně. Je protkán řadou dobře turisticky značených cest, takže i navzdory „divočině“ se tu zabloudit nedá.

Navíc se nacházíte v srdci Mrštíkovy „Pohádky máje“, jak vám ji připomenou i místní romantické názvy. Pro zpříjemnění vaší procházky jsme vybudovali u Helenčiny studánky a v lokalitě U Huberta jednoduchá zařízení, kde si můžete odpočinout. V nedávné době pak turisté instalovali u Ríšovy

studánky velkou mapu okolí Brna. To vše vám usnadní dosáhnout cíle vašeho výletu, ať už jím bude hrad Veveří, nový most pod hradem, přístaviště lodí pro zpáteční cestu, socha Helenky u Podkomorské myslivny či jiné místo Přírodního parku „Podkomorské lesy“, jehož je revír součástí.

Na závěr jedna vzpomínka. Před lety jsem šel majestátním porostem s vysokými buky a duby. V ruce jsem měl sprej, abych vyznačil těžbu a tak uvolnil bujné přirozené zmlazení, které se masivně hlásilo o své místo na slunci v okraji porostu. V tu chvíli přicházely po lesní cestě dvě starší dámy, bývalé herečky Janáčkovy divadla, které šly od autobusu na jejich podnikovou chatu. A hned na mě spustily: „Snad to tady nebudete kácet? Vždyť je to taková nádhera! A my, když tudy procházíme, vždy si říkáme, že jsme ve chrámu Páně!“

A tak vám přeji, abyste si i vy našli, i přes tu „divočinu“, na revíru Obora svůj chrám Páně!

Jan Štambera

Vysoký kámen

Skalní útvar Vysoký kámen se nachází zhruba v poloviční vzdálenosti mezi „hudebními“ městečký Kraslice a Luby. Tato přírodní památka, vyhlášená v roce 1964, se rozkládá na ploše 2,75 ha asi jeden a půl kilometru západně od obce Kostelní a je součástí Přírodního parku Leopoldovy hamry.

Jedná se o impozantní křemencové skály, tyčící se nad okolními lesy při státní hranici s Německem v nadmořské výšce 773 m. n. m. Skály připomínají zříceninu hradu a byly již na přelomu 19. a 20. století oblíbeným cílem výletů. Poblíž stávala výletní restaurace, která však již dávno vzala zasvě. V okolí skalisek uvidíte některé z typických druhů keřů, tvořících suťová rostlinná společenstva – vřes, brusnici

borůvku a brusinku a na skalách množství druhů mechů a lišejníků.

Na vrcholu Vysokého kamene je upravená vyhlídka, z níž je nádherný výhled kolem dokola. Na jihovýchodě lze vidět Slavkovský les s vrchy Lesný a Lysina, dále vpravo v Českém lese vrch Dyleň s věží. Na jihozápadě je vidět německé pohoří Smrčiny a kopec Háj s rozhlednou, který leží nad Aší. Na severu vystupují Krušné hory se Špičákem a dále nejvyšší horou Klínovcem s rozhlednou a TV vysílačem.

Poklad, nárek, Bílá paní

Na Vysokém kameni stával podle pověsti velký hrad, který byl proklet a propadl se do země. Ve skále jsou údajně ukryty nesmírné poklady hlídané Bílou paní, k nimž se přístup otevírá pouze na Velký pátek. Jižně od Vysokého kamene se prý do země propadla také celá vesnice. Podle očitých (lépe snad „ušitých“) svědků se zde občas z hlubin země ozývá slabý nárek mrtvých a vyzvánění kostelních zvonů.

Zajímavostí je i hraniční kámen (Wappenstein). Leží asi půl kilometru severozápadně na státní hranici. Je na něm vytesán letopočet 1544 se znakem českého lva ve směru do Čech a znakem zkřížených mečů ve směru do SRN.

Pokud na Vysoký kámen vyrazíte pěšky, dovede vás tam červená turistická stezka z Lubů nebo Kraslic, milovníci kola mohou využít cyklistickou magistrálu č. 36 a v obci Kostelní odbočit k obci Kámen a pokračovat až ke skalám

ss, jj

Obora Žleby opět otevřena

Při návštěvě malé obce Žleby ležící jen několik kilometrů od města Čáslavi nebude nikdy zklamán ten, kdo má zájem o přírodu, historii i památky. Krásný romantický zámek postavený před staletími na skále zasuté v údolí řeky Doubravy nabízí návštěvníkům nevšední pohled na život lidí v dobách dávno minulých.

Nově rekonstruované prostory kuchyně, přípravný jídel či zámekého divadla nejsou ve většině podobných objektů příliš často k vidění. Po ochozu a několika schodech se dostaneme do zámekého parku s kvetoucími rododendrony a dále po novém dřevěném mostě přes vodopád nad řekou do areálu ukázkové obůrky státního podniku Lesy České republiky.

Ukázkový objekt byl poprvé otevřen v roce 1998.

Tehdy bylo jeho hlavním účelem seznámení veřejnosti s bílou jelení zvěří. Během let se obůrka stala místem propagujícím dřevo jako stavební materiál a poskytujícím poznání a poučení. Kromě již zmíněných vzácných bílých jelenů zde zblízka uvidíte další druhy velké zvěře našich lesů, vodní ptáky, dravce či sovy.

Dvakrát denně předvádí sokolníci velmi dobře vedené letové ukázky s odborným výkladem o chovu dravců a historii sokolnictví, které svým provedením zaujmou malé i velké. Ukázková obůrka je otevřena od května do konce září a společně s návštěvou zámku je ideálním typem pro jednodenní výlet. Bližší informace je možné získat na internetových stránkách www.oborazleby.cz.

Turistická stezka Pod vrcholem Jedlové

V Lužických horách byla dokončena rekonstrukce Turistické stezky Pod vrcholem Jedlové. Akce byla spolufinancována z dotace Evropské unie v rámci Programu rozvoje venkova ČR - podpory společenských funkcí lesů. Na Lesní správě Rumburk se jedná o první akci s finanční spoluúčastí EU.

Oprava naučné stezky byla projektována v roce 2007. Ihned následovalo vyřízení povolení a formalit k zahájení stavby. Vlastní stavba byla realizována v letech 2008 a 2009. Účelem rekonstrukce

turistické stezky je zajištění bezpečného pohybu turistů a návštěvníků lokality a poskytnutí základních informací o Lužických horách.

Parametry stezky

Lesní turistická stezka je konstruovaná na šíři 2,0 m. Počátek trasy se nachází na odbočce z lesní cesty ve výšce 615 m n. m. na severozápadním úbočí hory. Vyústění trasy je pod vrcholem Jedlové hory v nadmořské výšce 690 m.

Stezka je 1 322 m dlouhá a má štěrkový povrch. Vzhledem k místním geologickým podmínkám byl použit znělec. Rekonstrukce se dále týkala kamenných rovnánin – opěrných zídek skládaných z místního kamene. Součástí akce bylo zhotovení drobných dřevěných objektů: zastřešeného altánku s lavicemi, informačních tabulí a 3 laviček. Turistický chodník je situován v přírodně cenné lokalitě CHKO Lužické hory. Zemní práce byly omezeny na co nejmenší míru.

Jedlová je oblíbená

Tato lokalita je turisticky hojně navštěvována a oblíbená. Těžiště lokality tvoří Jedlová hora (774 m n. m.), po Luži a Pěnkavím vrchu třetí nejvyšší hora Lužických hor. Jedlová proslula jako jedna z nejhezčích vyhlídek Lužických hor. Návštěvníci rozhledny mohou vychutnat neopakovatelný kruhový výhled na panoráma Lužických hor, Českosaského Švýcarska, Šluknovska a německé Lužice. Za jasného počasí je vidět Ještěd, Kozákov, Trosky, Bezděz, Říp a Děčínský Sněžník, ale také vzdálenější hřeben Krušných hor, České středohoří s Hazmburkem a Milešovkou, náhorní plošinu Jizerských hor i nejvyšší českou horu Sněžku v Krkonoších.

Historie Jedlové

Turisticky atraktivním místem je Jedlová od druhé poloviny 19. století. V roce 1887 vyznačili členové jiřetínské sekce Horského spolku pro nejsevernější Čechy turistickou cestu z Jiřetína na vrchol hory a na jejím východním svahu postavili roku 1888 turistickou chatku. Téhož roku navrhl předseda této spolkové sekce Josef Menzel postavit na zarostlém vrcholu rozhlednu. Se stavbou souhlasil i majitel kamenického panství kníže Ferdinand Kinský, který měl již dobrou zkušenost s otvíráním rozhledny na Studenci. Stavba mohutné kamenné věže podle projektu varnsdorfského stavitele Stoye byla zahájena v září roku 1890. Ke zdění byl použit místní znělec, pouze na římsy a okenní obklady byly dovezeny cihly. Rozhledna o výšce 23 m byla dokončena následujícího roku a slavnostně otevřena 14. září 1891.

Ing. Tomáš Sedláček

Hraniční Tereziánské kameny

Na pomezí Čech a Moravy v oblasti mezi obcemi Valdek, Opatovec, Kukle a Ostrý kámen se nacházejí hraniční kameny z období Marie Terezie. Průběh zemské hranice byl v dřívějších dobách tvořen přírodními překážkami, potoky, cestami. V lesních hvozdech průseky, značkami na stromech, záseky.

Po pozemkové reformě za vlády Marie Terezie se přistoupilo k trvalejšímu značení důležitých hranic pomocí kamenných hraničníků. Jmenované velké kameny pocházejí z roku 1754 a jsou opatřeny vytesanými značkami jednotlivých majitelů panství, jež hranice oddělovala. Můžete tak spatřit na jedné straně zkratku jména F.G.V.T/O.B. (olomoucký biskup Ferdinand Julius hrabě z Troyer) a na druhé straně I.F.G.W/G:G:T/F.A.L, což je

pravděpodobně zkratka jména Josefa Františka Jiřího Valdštejna, který spravoval panství na Litomyšli v roce 1753. Menší hraničníky jsou označeny H.Z. (Morava) a H.L. (Čechy) a označují hranice pro Svitavy a Litomyšl.

Němí svědci minulosti v tomto hraničním koutu naší země bez úhony přežili bezmála 250 let a stále se zde nacházejí. V naší demokratické době se však stávají terčem černého obchodu, ozdobou zahrádek a prostředkem laciného zisku. Hraniční kameny a s nimi i kus naší historie nenávratně mizí...

Proto neváhejte, zavítejte k nám na pomezí Svitavska a Litomyšlska a podívejte se na němé svědky do míst, kde kráčela historie naší země. Zatím je ještě ledacos k vidění.

Miroslav Odvárka

LS Svitavy

Zápach, který pomáhá

Myslivci a lesníci už vědí, jak zabránit častým srážkám zvěře s auty. Pomáhají jim speciální pachové kolíky, které zapáchají jako predátor. Zápach je přirozeným varováním a zvěř má snahu se těmito lokalitám vyhnout. Testování u silnic prozatím ukázalo, že jde o velmi účinnou metodu. Není však dosud zcela odzkoušeno, zda si zvěř časem nezvykne a nezačne pachová zradidla ignorovat.

Pachový kolík je většinou kus dřeva, na kterém je nanesena například polyuretanová stavební pěna napuštěná repelentním přípravkem proti spárkaté zvěři. Jedná se třeba o směs potu člověka a pachu velkých predátorů (vlka, medvěda a dalších). Tím se zvěř z místa odpuzuje. Z kolíků se pak tvoří pachové oplocenky, tedy linie těchto kolíků. Někde se pěna nanáší přímo na kmen stromu nebo keř. Koncentrát účinkuje asi čtyři měsíce. Podle údajů Českomoravské myslivecké jednoty, která projekt s pachovými oplocenkami zahájila, je jejich účinnost 80 až 90 procent.

Myslivci nechávají kolíky umístit do nepřehledných míst, odkud řidiči nemají šanci zvíře zpozorovat a zavčasu brzdit. Naopak na volných prostranstvích, jako je například louka, se nechává zvěř přes cestu volný přechod, protože cílem je zabránit srážkám se zvěří, ale ne zabránit zvěři zcela přecházet silnice. Zvěř i řidiči v těchto místech mají čas zareagovat a zvířatům zůstane možnost migrovat přirozenými koridory za potravou nebo za vodou.

Počet zvířat, která každoročně uhynou na českých silnicích jde do tisíců. V loňském roce se stalo v Česku 3 084 nehod, při kterých motoristé srazili nějaké zvíře. O život ale přišel i jeden člověk.

Levná a účinná metoda

Pachový ohradník je dobrá volba, jak zabránit škodám na dopravních prostředcích a ztrátám na zvěři a současně chránit životy řidičů. V porovnání s náklady na výstavbu plotu nebo nadchodu jde o velmi levnou ochranu, která se může použít i při ochraně lesních kultur, sadů a všude tam, kde by měla mít zvěř přístup omezen. Pachová zradidla používají Lesy České republiky, s.p., Lesní správa Choceň například v režijní honitbě Koliba, kterou protíná silnice R35. Od té doby rapidně ubylo střetů se zvěří, které zde byly dříve na denním pořádku.

Podobné kladné ohlasy se ozývají i od ostatních uživatelů honiteb (mysliveckých sdružení), která vykonávají právo myslivosti na pozemcích v působnosti LS Choceň. Myslivecké sdružení Krouna-Otradov, které patří mezi průkopníky, začalo tuto metodu ochrany zkoušet již před čtyřmi lety u silně frekventované silnice Polička - Havlíčkův Brod. A výsledek? Střety se zvěří prakticky vymizely.

I proti hospodářským škodám

Pachové odpuzovače používají i drobní vlastníci lesních ploch. Třeba proto, aby jim mladé stromky nezničili srnci, kteří si o ně vytloukají paroží. Praxí ověřené poznatky jednoznačně ukazují možnost ochrany spíše malých ploch, které však často bývají příčinou velkých svárů mezi myslivci, lesníky a soukromými zemědělci. Tento způsob ochrany je svým účinkem rychlý a dává možnost předejít hospodářským škodám a zbytečným emocím, které obvykle následná řešení věcí provázejí.

Antonín Doležal, Jan Mencák

Jak se dostaly houby na svět

Ježíš Kristus se Svatým Petrem při svém putování jednoho dne zabloudili také do Svatojiřského lesa na Nymbursku. Podle pověsti se v nedaleké Loučeni zrovna slavila svatba. Přestože chudičká, o zábavu nouze nebyla.

Svatebčané poutníky hned pozvali ke stolu a rozdělili se s nimi o to nejlepší, co svatební hostina nabízela. Když přišla řada na svatební koláčky, Ježíš pošeptal Petrovi, aby si je nebral. Jenže tomu moc chutnaly a tajně si jich před odchodem nacistal plné kapsy. Po cestě lesem k Jabkenicím zůstával pozadu a tajně koláčky užídal. Ale protože musel Kristovi stále odpovídat na nějaké otázky, některé koláčky zahazoval a prskal kolem sebe drobečky.

Když z lesa vyšli, všechno se provalilo. Ježíš poslal Petra zpátky drobtý posbírat. Svatý Petr se styděl, ale šel. Nic jiného mu ani nezbývalo. Namísto drobků ale nacházel jenom samé hnědé, červené, žluté nebo bílé kloboučky na roztodivných nožkách. Petr na to s údivem hleděl, ale Ježíš měl ihned vysvětlení:

„Nediv se a sbírej. Aby nedošly koláčky zhouby, staly se z nich houby.“

Když jim potom hodná selka neznámé plody usmažila na sádle, Petr se usmál a s plnou pusou povídá: „Dobře jsem ty drobtý rozházel, alespoň ode dneška bude mít chudý lid navždycky co jíst.“

red

Foto: Jiří Durdík

Den dětí s LČR na Konopišti

Dne 15. 6. 2010 pořádaly Lesy České republiky, s. p., Lesní závod Konopiště, Den dětí s LČR. Dětský den se konal malebném prostředí střelnice Vráž a zúčastnili se ho žáci 4. ročníku ZŠ Dukelská v Benešově.

Po příjezdu na Vráž se žáci rozlosovali do deseti šestičlenných skupin, které si pojmenovali názvy lesních zvířat jako např. lišky, sovy, jeleni, roháči. Pět skupin plnilo aktivity na lesnická témata v areálu střelnice. Žáci přeřezávali tyče, zatloukali hřebíky, poznávali byliny, měřili výšky a průměry stromů, poznávali po hmatu předměty z lesa. Pohltilo je to takovým způsobem, že by nejraději každou aktivitu plnili ještě jednou. Samozřejmě nechyběla ukázka loveckých psů

s poutavým vyprávěním zkušených kynologů. Jeden z největších úspěchů sklídila orlice orla skalního Dorota. Děti ani netušily, že i pták takovýchto rozměrů žije ve volné přírodě.

Mezitím se zbývajících pět skupin věnovalo lesní pedagogice. Lesy České republiky, s. p., zastávají jednotnou metodiku lesní pedagogiky a mají ve svých řadách zkušené lesní pedagogy. Uprostřed lesních porostů žáci vnímají lesní prostředí a věnují se aktivitám spojeným s životem v lese. Například pomohli veverce posbírat zásoby na zimu, vyhnout se pavučině pana Křížáka, zahráli si hru Prořezávka a Co do lesa nepatří. Díky tomu si uvědomují, jak je lesní prostředí rozmanité, důležité a

kolik podstatných věcí se v lese děje. Někteří žáci mají skutečně dobré znalosti v poznávání stromů, keřů ale i bylin a to je určitě kladným přínosem pro ochranu lesního prostředí.

V druhé polovině dopoledne se skupiny vyměnily a splnily zbytek úkolů, které si pro ně lesníci připravili. Lesní závod Konopiště připravil pro děti svačinku v podobě opečených špekáčků a pití.

Na závěr každý žák obdržel účastnický list jako vzpomínku na den strávený ve společnosti lesníků LZ Konopiště.

Ing. Miroslav Kadlec

Lesy ČR obdržely ocenění

Lesy ČR nedávno dokončily projekt úpravy Poutní kapličky „14 svatých pomocníků v nouzi“ ve Starých Těchanovicích na Opavsku. Na projektu úzce spolupracovala Lesní správa LČR Vítkov a architekti Lubomír Dehner a Ondřej Kubesa z opavského ateliéru STUDIO-D Opava.

před opravou

po opravě

O tom, že úprava kapličky dopadla na výbornou, svědčí pozornost občanského sdružení Za Opavu. Lesy ČR obdržely za obnovu kapličky Čestné uznání Opavské ceny J. M. Olbricha. Projekt úpravy kapličky Lesy ČR iniciovaly a financovaly. Celkové náklady na úpravu kapličky dosáhly částky téměř půl milionu korun.

„Porota hodnotí úpravu jako příkladný postup záchrany a obnovy drobné architektury v krajině,“ uvádí se v tiskové zprávě občanského sdružení Za Opavu, které odbornou soutěž s názvem Opavská cena J. M. Olbricha organizuje.

Podnik projekt úpravy kapličky financoval v rámci Programu 2000, kterým celostátně podporuje veřejně prospěšné funkce lesů. Kamenná kaple stojí nad řekou Moravicí, západně od osady Zálužná na katastrálním území Staré Těchanovice. Přesné datum vybudování kaple není známo. První zmínky o její existenci jsou v rakouském vojenském mapování z roku 1764.

red

Cestičky kolem Dukovan 2010

Lesní správa Třebíč ve spolupráci se Základní a mateřskou školou v Dukovanech uspořádala dne 5. června 2010 již 5. ročník turistického pochodu zvaného Cestičky kolem Dukovan.

Cílem každoročně pořádané akce je přiblížit široké veřejnosti lesnickou činnost a zvýšit respekt k lesu jako významné součásti životního prostředí.

Více než stovka zúčastněných ve věku od tří do osmdesátilet se v ranních hodinách vydala na sedmikilometrovou cestu od základní školy směrem ke zřícenině hradu Templštejn. Na lesních cestách revíru Dukovany čekalo poutníky několik zastavení se zajímavými přednáškami z oblasti lesnictví (těžba dřeva,

přibližování dříví koněm, UKT a vyvážecí soupravou), sokolnictví a myslivosti.

Na dalším stanovišti si mohly děti, jejich rodiče i senioři vyzkoušet svoje znalosti formou určování listů stromů. Děti byly za svou snahu a zájem odměněny upomínkovými předměty a pamlsky. Na poslední zastávce čekalo unavené poutníky vydatné občerstvení u altánku v blízkosti hradu. Při opékání špekáčků si děti i dospělí nadšeně povídali o tom, co viděli cestou. Slunečné počasí, překrásná příroda a spokojení návštěvníci byli pro všechny odměnou.

Nezbývá než se těšit na další Cestičky kolem Dukovan.

*Ladislav Císař,
revírník LČR*

Přítalová bouře na LS Loučná

V noci z pátku 21. na sobotu 22. května 2010 se nad územím Lesní správy Loučná nad Desnou přehnala lokální přítalová bouřka.

V lokalitě masivu Kepník – Vozka spadlo v časovém rozmezí od 1. do 5. hodiny ranní kolem 75 mm srážek, za celý den pak více než 100 mm, což odpovídá měsíčnímu běžnému úhrnu srážek v dané lokalitě. Prudká voda způsobila škody na vodních tocích a na lesní cestní síti, kde místy zmizely části silnice, mosty, propustky, ale také v porostech, kde došlo k sesuvům podmáčených svahů a vyvrácení stromů.

Škody byly předběžně vyčísleny na 4 mil. korun a jejich následky bude Lesní správa odstraňovat ve spolupráci se Správou toků povodí Moravy. V současné době dochází ke zprůjezdnění cest a

vyčištění vodních toků. Definitivní sanace strží a opravy komunikací budou probíhat nepoměrně déle – měsíce až několik let.

Šárka Hamplová

Příhraniční spolupráce Lesů ČR a Sachsenforst

Dne 18. května 2010 proběhly jedenácté lesní hry mládeže – Waldjugendspiele, pořádané Lesním úřadem v Klingentalu. Těchto her se jako každoročně zúčastnily děti z německých škol v Klingentalu, Adorfu a Oelsnitz, ale pozvání dostaly tradičně též děti čtvrtých ročníků a jejich učitelé ze základních škol v Kraslicích.

Her se každoročně účastní deset družstev po deseti až jedenácti dětech. Lesní hry probíhají v porostech Lesního úřadu Klingental, asi 5 km nad městem Klingental. Pracovníci Lesního úřadu zde mají připraveno deset stanovišť, na kterých děti plní různé úkoly – přenášení polínek, běh lesem na čas a podobné soutěže plné pohybu, či poslouchají výklad lesníků, kteří jim na obrázcích ukazují lesní zvěř a vysvětlují její životní biorytmus, potravu a nároky na prostředí, ve kterém žije. Lesníci děti informují například o ochraně lesních kultur právě proti škodám, které na nich zvěř dokáže napáchat.

Vzhledem k tomu, že ne všechny děti plně rozumí německému jazyku, účastní se těchto her také lesníci Lesní správy Kraslice v rámci příhraniční spolupráce Lesů ČR a Saských státních lesů. Zaměstnanci lesní správy působí na jednotlivých stanovištích jako překladatelé. Na konci her je vždy připraveno dobré občerstvení pro děti i dospělé. Celá akce je v odpoledních hodinách ukončena vyhlášením nejlepších družstev a předáním drobných dárek jako odměny za nadšení a energii, vynaloženou při zdolávání úkolů.

lsk

III. Střelecký přebor poboček České lesnické společnosti Moravskoslezského a Olomouckého kraje

Již třetím rokem organizuje Oblastní výbor ČLS v Krnově střelecké přebory poboček České lesnické společnosti Moravskoslezského a Olomouckého kraje, vždy v sídle některých poboček.

Již třetím rokem organizuje Oblastní výbor ČLS v Krnově střelecké přebory poboček České lesnické společnosti Moravskoslezského a Olomouckého kraje, vždy v sídle některých poboček.

V letošním roce se dne 22. května uskutečnil přebor pod patronací Jesenické lesnické společnosti a Lesní správy Jeseník na střelnici Sportovně střeleckého klubu Písečná v Písečné

u Jeseníka.

Dle dispozic se soutěžilo ve střelbě brokem na vysoké věži, na loveckém kole a malorážkou na sklopné biatlonové terče s oporou volné tyče a bez opory na vzdálenost 50 metrů.

Celkem se přeboru zúčastnilo devět tříčlenných družstev s následným umístěním:

Výsledková listina družstev

Družstvo	Střelci	Dosažené body	Umístění
Krnov	Lukáš,Rypar,Labaj	113	1
VLS Lipník, č.1	Stiskal,Kuchař,Hanák	95	2
Ostravské městské lesy 1	Blahuta,Vrubel,Hendrich	88	3
SLŠ Hranice	Kandler,Pospíšil,Pitroň	87	4
JLS, č. 1	Terkovič,Řeha,Pánek	85	5
Městské lesy Opava	Berger, Vaněk,Žallman	81	6
JLS, č. 2	Janíček,Mazánek,Bajza	55	7
Ostravské městské lesy 2	Matěj,Žulpík,Vašnda	40	8
LS Frýdek-Místek	Hendrych,Míček,Jalůvka	30	9

Výsledková listina jednotlivců

Střelec	Družstvo	Dosažené body	Umístění
Labaj	Krnov	44	1
Rypar	Krnov	43	2
Kuchař	VLS Lipník 1	40	3
Pospíšil	SLŠ Hranice	39	4
Terkovič	JLS 1	33	5

Střelby byly zahájeny loveckou fanfárou v podání Renáty Jeřábkové, vedoucí „Souboru loveckých trubačů LČR, LS Jeseník“. Následně pak všechny soutěžící uvítal předseda oblastního výboru ČLS Ing. Josef Kubačka a lesní správce Ing. Jiří Pňáček, Ph.D. Ředitel závodu ing. Roman Bajza seznámil s programem, rozhodčími a popřál všem pěkný sportovní zážitek.

Za bezpečný průběh střeleb patří dík všem účastníkům střeleb, za pěkné a hodnotné ceny četným sponzorům a za dobrou organizaci hlavně členům Jesenické lesnické společnosti.

Ing. Jaromír Latner, CSc.

Jarní seminář PRO SILVA BOHEMICA

Ve dnech 6. - 7. května letošního roku ve Vranově nad Dyjí organizovala Česká lesnická společnost, pobočka PRO SILVA BOHEMICA, spolu se Správou Národního parku Podyjí seminář na téma „Od borových monokultur ke smíšeným listnatým lesům“. Seminář byl dvoudenní, první den proběhly přednášky a na druhý den organizátoři připravili exkurzi.

Přednášky se konaly v sále Zámeckého hotelu a po úvodních slovech ředitele národního parku, starosty a zástupců MZe a MŽP přednesl referát o „Přestavbě borových monokultur v Sasku“ pan Dirk-Roger Eisenhauer z Německa. Následovaly přednášky Jiřího Součka na téma „Přehled zkušeností z přestaveb borových monokultur v zahraničí“, pánů Karla Pulkraba a Jiřího Remeše „Modelové ekonomické hodnocení tří hospodářských způsobů“ a pana Milana Hrona „Lze hospodařit ekologicky, ekonomicky a

sociálně v obecních malolesích?“. S konkrétními opatřeními v Národním parku Podyjí posluchače seznámili pan Tomáš Vrška, Jaroslav Ponikelský a Milan Pořízka.

Ještě večer 6. května se konala výroční členská schůze PRO SILVA BOHEMICA, byl zhodnocen rok 2009 a proběhlo seznámení členů s plánem akcí na rok 2010. Také došlo na hodnocení činnosti hnutí PRO SILVA BOHEMICA, neboť od jeho založení v letošním roce uplynulo již 15 let.

Venkovní část semináře se konala v Národním parku Podyjí a byla rozdělena do dvou částí. První okruh byl zaměřen na přestavbu mladých borových monokultur v porostech postižených v závěru roku 1995 sněhovou kalamitou, kde byly uplatňovány odlišné postupy jejich obnovy. Druhý exkurzní okruh byl směřován do lokality „Pyramida“. Zde se jednalo o porosty s dominantním zastoupením borovice, ve kterých od roku 1996 probíhá jejich postupná přestavba na porosty s odpovídající dřevinou skladbou.

Ing. Jiří Pňáček, Ph.D.

lesní správce